

Gerardus Johannes Steenbergen (1922-1997)

Als eerstejaarsstudente aan de universiteit heb je meestal een bepaald beeld van wat een professor is. Zelf had ik dat ook toen ik in 1970 mijn studie Germaanse talen aanvatte aan de Universitaire Faculteiten Sint-Ignatius (Ufsia) in Antwerpen. Vanaf het ogenblik dat ik het prachtige historische kader van de Prinsstraat betrad, kwam ik in een bijzondere sfeer terecht en kreeg ik beetje bij beetje een beeld van de diverse actoren, waaronder de professoren.

Professor Jo Steenbergen paste helemaal in dat beeld van een professor uit die tijd: statig, met een grijze hardos, steeds verzorgd en onberispelijk in pak. Vanaf het eerste ogenblik, de eerste stap in het lokaal, de eerste woorden die hij sprak, straalde hij een natuurlijke autoriteit uit.

Ik herinner me nog dat ik dacht: *wat een professor, wat een mooie en rijke taal!* Zijn colleges boden een venster op vele lagen van de Nederlandse taal. Ze waren doordrenkt van precisie, van aandacht voor elk technisch detail maar openden tegelijk een blik op de geschiedenis en de rijkdom van onze taal. Als eerstejaarsstudenten leerden we met een analytische blik kijken naar de Nederlandse taal, alsof we puzzelstukken gaandeweg in een groter systeem legden. Moeilijke taalkundige vraagstukken wist hij behapbaar te maken. Nieuwe ontwikkelingen, zoals de toen opkomende taalkundige inzichten van Noam Chomsky, vertrouwde hij liever toe aan de deskundigheid van zijn assistent, zijn latere gedeeltelijk opvolger professor Frans Daems.

Professor Steenbergen was veeleisend. Hij wilde ons niet alleen kennis bijbrengen, maar ook een kritische houding, een scherp oog voor detail, verantwoordelijkheidszin én een blijvende liefde voor onze taal. Toch ervoer ik – in tegenstelling tot bij sommige andere professoren in die periode – aanvankelijk een zekere afstandelijkheid. Een eerder toevallige ontmoeting samen met een medestudent-jezuïet in de tuin van de universiteit bracht daar verandering in. Plots was er een gesprek met oprechte aandacht voor mij als student, als persoon. Ik herinner me nog dat hij mij toen vroeg mijn Nederlands-Vlaamse afkomst altijd als een blijvende talige rijkdom te zien, ook binnen de Antwerpse studentencontext. Een belofte die ik tot op de dag van vandaag nakom.

Riet Jeurissen, Vreren
10 november 2025